

МОЩІ

Розкажу вам, як я їздив у Київ до Лаври. Як мене там побиблили наші ж таки баби. Зібрав грошей собі трохи, закупив канічка. Та й у наших таки місті сів на потяг. Точка. У Києві на вокзалі питаюся: "Люде! Де ж та Лавра, та печери, та святі ті будуть?" Коли ось панок яхвський каже усім нам, Та показує рукою: "Лавра, братці, там!". Як я глянув — диву дався, не знав, що й казати. Баними церквими у золоті, аж пишуть, — блищать. Ось пішов я в ту Лавру, добре ноги збив і в думках собі не цілю, щоб мене хто бив. Ну... прийшов. А там манахи, а й питаю їх: "Як пройти отці чесні, до печер святих?" А вони мені на тее: "Ти, мужик, не прись! Перше, ніж іти в печері, — богу помолись!". Ти замов хоч два молебні, пахлахид хоч три. Потім купиш свіч та-а-а в печері при". Витав я, сердешний, гроші, все зробив отак. А собі лишень оденський витертий п'ятак. — "Ну, — гадаю, я до дому й піхтора дідку А молебнями своїми богу догодою". Та й молився ж! Днів а чотири. Одмовив гріхи А на п'ятий вже зібрався й в печері йти. А в печерах тих манахи, як кілки отирчать, На канічках під стінами святих лежать. І цікалюся я, ці мощі повні чи пусті, Та не можу розділитися, бо загорнуті. Ось до одного святого нішником і підліз. Та розгорнув потроху а у нього ніз. Тільки встив а розгорнути верхній лиш покрів, Коли чую поза себе тупіт чийсь ніг. Оглянувся, та тільки нішником думав собі: Бо до мене і манахи і баби біжать. Як дикнулося на мене бабів шук із п'яти. Почали мене лупити, ще й галасувать: "Так оце ти у печерах, щоб святих чіпати? Мало в тебе значить вери, будеш пам'ятати!" Та — товче мене під боки, та — по голові. Я ж лежу, та тільки нішником думав собі: — "Бийте, бийте!.. Все ж я знаю — не прогавав час, Ось коли вже я побачив, як морочать нас! Хай лиш тільки зявдів вирвусь, та прийду до дому Розкажу я всім, що в мощі кладете соломку!"

Селькор М. Научук.

ПРОТЕСТИ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ І ФАРМЕРІВ ПРОТИ ПОЛЬСЬКОГО ТЕРОРУ.

АНГЛІЙСЬКІ РОБІТНИКИ ОБОРОНИ УКРАЇНЦІВ ПІД ПОЛЬЩЕЮ І РУМУНІЄЮ.

Нордер, Алта.

Майнерська юнія в Нордер, Алта, йокаль "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка" ч. 1087, ухвалила на своєму мітингу 4. квітня ц. р. слідууючу резолюцію в справі польського і румунського терору над українським населенням Західної України:

"Ми, члени, йокальної юнії в Нордер, Алта, відіду "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка" ч. 1087, згромаджені на регулярнім масовім мітингу одностайно одобрюємо резолюцію, надруковану в "Українських Робітничих Вістях".

"Різня доконувана польськими і румунськими властями повинна-б заставити кожну з цивілізованих країн, що допускають пановання таких влад, скритися від сорому. Але ми робітники по цілому світі розуміємо, що це не є вчинки се-

лян і робітників, але це робота нашого ворога — інтернаціонального капіталізму. І це вкладає на нас робітників обов'язок поклати цим злочин-ствам кінець раз на завжди; це обов'язує нас завзявати всіх робітників, аби вони всі прилучилися до цього протесту, завжди пам'ятаючи, що боротьба цих наших товаришів є нашою боротьбою, а наша боротьба є їхньою. Тому поста-новляємо:

"Оповідити в робітничій пресі, що ми, члени майнерської відділу в Нордер, рішучо протестуємо проти такого варварського трактування трудових мас і осуджуємо всі так звані цивілізовані держави, що дозволяють на такий терор. Кли-чемо до всіх робітників, щоб спільно заперестувати проти цих знущань, бо не робити нам нічого з поодиноким, а зав-жди спільно, так як капіталі-сти роблять все об'єднані.

В об'єднанні наша сила, а роз-зеднання наш упадок! Робітни-

ки єдинітесь до боротьби за права робітників усіх країн.

За заряд і членство Нордерської йокальної Юнії "Ю. М. В. оф А."

Д. Морган, секр.

Сейнт Петербург, Онт.

Дорога Редакція! Прошу помістити в нашій робітничій газеті "У.Р.В." наш кля-каві про вібування протестан-ційний мітинг в нашій місцевості, щоб дати до відома українським робітникам, що й ми не спимо, як бувало, не лишалися позаду, а в хвилино, коли свідомі робітничою з землею Західної України, тут на шкоді Канади протестувало проти польського знущання польської шляхти над усім міліонним українським населенням західної території, ми також збира-лись та прилучилися до цього протесту.

Віче скликав місцевий відділ У.С.Р.П.К. 16. марта в 8. годині вечером. Мимо того, що мало робітників укр. походження в нашій місцевості, однак на віче явилось около 40 осіб. Віче отворив пресидатель, т. Мауер, і коротко пояснив зібраним значення віча. Реферуват т. Богачук, пресиданий Окр. Комітету. Він дуже ясно і зрозуміло представив зібраним знущання польської шляхти над українським населенням Західної України, а головне останні події і катування білого селянства та розбійства. Вітак провітано резолюцію і прийнято одностайно. Промовляло це двоє товаришів, котрі збира-лись на це віче.

На закінчення т. Богачук пояснив зібраним, що такі віча поносять за собою кошт, який треба нам робітникам покрити і одна товаришка пішла поміж зібраних і сколотувала на цю ціль \$7.00. Тов. Богачук зважав до організації і науки, бо лиш зорганізовано "сидко" можна боротися проти ворога.

Я також кичу до всього українського робітничого організується, товариші робітників і робітниць, вступа-йте в робітничі організації! Злучіться в одну сильну робітничу громаду, а побачите, що від дня вступлення до робітничої організації, буде йти добрим кроком вперед до більшого знання а разом і до побди над нашим класовим ворогом. Хай же організації! Хай же зорганізоване свідоме робітництво!

Організатор Палайчук.

Нью-Йорк, Онт.

В неділю, 16. марта відбулось в Нью-Йорк робітничий протестанційний віче. Пресидатель т. Коронков отворив віче короткою промовою і пояснив його ціль. Вітак говорив т. Юречко з Торонто, який представив присутнім нещодавно наших братів на своїх рідних землях під польською шляхтою та румунськими боярами, які чинять насильства над українським населенням Східної Галичини, Волині, Польщі, Підляшля і Буковини. Але крім робітників і селян не пропала даром! Як йдемо кривдять і виховують нових бояр, котрі пімстяться на ворогові за заповідні їм кривди.

Але на встид ім, не всі українські робітники приїхали на віче. Є багато українських робітників, які одержують з дому листи від своїх рідних і знають про ці жахливі польсько-румуно-цькі знущання, однак вони так тут задержіли і приїхали, що уявляють собою політрій робітників. А коли скажи такому робітничому про організацію, то він має зараз відповісти, що його діла і батько жили без організації і він буде жити. А до самогонки то вони дуже добрі спеціалісти.

Товариші робітники околиці міста Торонто! Час вже вам прокинутись

з того гнібного сну, пора вже вам ставати членами робітничої організації. Не лишайтеся позади свідомих робітників, але краще беріться до читання корисних книжок та робітничих газет і працюйте разом з нами для освілення самих себе і своїх братів, бо в свідомості і організації сила. А коли ми будемо сильні, тоді визволимо самі і визволимо своїх братів з польського ярма.

На закінчення т. Юречко перечитав резолюцію протесту до пролетаріату цього світа проти знущання польської шляхти і її влад над українським населенням. Резолюцію присутні при-няли одностайно.

І. Коронков, пресидатель.

П. Зулук, секретар.

Шорікшиф, Ман.

За покликком У.С.Р.П.К. українські фермери в Шорікшиф, Ман, скликали 30. марта масове протестанційне віче проти насильства польської шляхти над українським населенням Галичини, Волині, і румунських бояр над українським населенням.

Віче отворив т. Д. Мандрик, а секретарював т. С. Кручковський. Бесідником був т. П. Гришин. Бесідник розповів присутнім про всі ті знущання, які терпить українське населення Західної України під Польщею і Румунією, читав "Українські Робітничі Вісті", в яких були поміщені листи з Галичини, а також про замордовання Ольги Бесарабової. Не одному з присутніх поклатися гарячі слізки, слухачи яку наругу при-ходилось пережити нашим братів в старім краю. Бесідник кичав до присутніх організуватися, освітлювати тісноту, бо тільки свідомий народ виборює собі незалежність. Завдяки своїм неспівомислям, шляхтицькі маси за своїм хуліганським провідниками, а ті своєю зрадничою політикою завели їх в польську неволю. Закликав жіними-матері виховувати своїх дітей на свідомих людей, щоб вони борилися за себе і за своїх по-неволевних братів.

На вічу прийнято резолюцію, пред-ложену Бюром У.С.Р.П.К.

Д. Мандрик, С. Кручковський, пресидатель, секретар.

Мирнам, Алта.

Дня 6. квітня відбулось масове фар-мерське протестанційне віче в Мирнам, Алта, проти насильства і терору, яких доконує польська шляхта і румунські бояри над українським населенням Західної України.

Хоч поклик був скликати протеста-ційне віче в неділю 30. марта, то на фармах не так можна це зробити скоро, як в місті. Тому в Мирнам відбу-ся мітинг 6. квітня.

Вислухавши доклад про катування українських селян і робітників, про замкнення їх економічних і культур-них інституцій, про замордовання Ольги Бесарабової, про замкнення робітничих газет і арештування їх редакторів, — українські фермери в Мирнам, Алта, прилучили свій голос протесту до організованого робітничого і фермерства в Канаді перед пра-вочиним цілого світа і пінтують пе-ред ними банальську політику поль-ської шляхти і румунських бояр. На вічу прийнято резолюцію запропоновану Бюром У.С.Р.П.К. Пресидателем віча був т. Іван Костик, а секретарем віча т. Т. Пашка.

З тов. привітом, І. Костик.

Беверлей, Алта.

Заколом фільм Стоу У.Р.Д. в Беве-рей, Алта, відбулось 30. марта масо-ве протестанційне віче проти польсь-кої шляхти і бойської Румунії, які насильно захопили під свою опіку землі Західної України і винищують

на них все, що українського і робіт-ниче.

Першим бесідником був т. Кондрат, який в короткій промові вказав на всі ті звірства, яких доконує польська шляхта над українським населенням в Галичині. Другим бесідником був т. Німек, який говорив про положення під румунськими боярами на Бу-ковині. Між ними він сказав, що його 76-літнього батька не обминули бучи румунських жандармів і то ли-ше за те, що посмів почати будувати будинок, не попросивши на це позволе-ння в панів. Третім бесідником був т. Босович, який подібною постановою на т. Кондрата, описав під польською шляхтою, жандармів, яку ро-боту робили українські пані й під-пані, які загинувши в Галичині, при-їхали ще до Злучених Держав і Кана-ди натхнені українськими фермерів і робітників. Тут зібраний велику суму грошей на викуп Галичини і те-пер люди мають нагоду переконатися, як виглядає той викуп. На закін-чення бесідник сказав, що тільки зор-ганізована класа працюючих в зазя-лій боротьбі з класою пануючою змо-же здобути свою свободу. В такій боротьбі здобудуть своє визволення і працюючі маси С.Х. Галичини, Воли-ні, Буковини і інших українських зе-мель, які налягають тепер під Поль-щею.

Віче прийняло одностайно резолю-цію, предложену Бюром У.С.Р.П.К. Д. Семюков, І. Оршук, пресидатель, секретар.

Стубно, Алта.

Ми, українські фермери околиці Стубно, зорганізовані в локаль ч. 464 Злучених Фермерів Алберти, зібрані на масовім мітингу 30. марта, протесту-ємо перед масовими організованими працюючими цілого світа проти лютого знущання українських селян і робіт-ників західних українських земель, що налягають під окупаційною владою Польщі і Румунії.

Десять мільйонів українських селян і робітників на цих територіях сто-ять в економічній, політичній і національній неволі.

Ми протестуємо перед вами зорганізованими працюючими цілого світа проти цього лютого насильства, поповнова-ного на українських народів західно-українських територій, що налягають тепер під польським і румунським панованням.

Ми апелюємо до вас, британські фермери і робітники, щоб ви налягали на своє правствство, аби воно ужи-ло свого впливу для освілення українським селянам і робітникам Західної України свободи і долі.

Ми апелюємо до вас, зорганізовані працюючі цілого світа за допомогою, бо ви є єдиною силою здатною бо-ритися і вибороти свободу робітникам і селянам, що ще мучаться під со-ціальним, політичним і економічним утиском.

В. Лукасевич, Волод. Тім, пресидатель, секретар.

Во, Алта.

Дня 15. квітня відбулось в Во, Алта, масове фармерське протеста-ційне віче проти польсько-румунсько-го терору на українських землях. Ви-слухавши доклад про знущання поль-ської шляхти і румунських бояр над українським населенням Західної У-країни та про замкнення українських інституцій і про страшене пересліду-вання робітничого і просвітнього руху взагалі — ми, українські фермери в Во, прилучили і свій голос протесту до голосу українського робітництва і Галичини і на Волині в румунського фермерства в Канаді перед працю-ючими цілого світа проти цього вар-варського винищення Польщею і Румунією трудового українського на-селення на землях Західної України. Н. Зайнарьский, І. Зезерський, пресидатель, секретар.

ЛИСТИ З ГАЛИЧИНИ

ЛИСТ З КОЛОМНИ.

Один робітник в Форт Вайлзм одержав листа від студента в Коломні, який свідчить про настрій в Галичині серед шляхтою. Вишукуючи листа майже в цілості, випускаючи з него, особисті справи. Лист писаний 14. лютого ц. р.

Дорогий Іване! Із твого листа пі-знаю я, що ти цілком змінився. Ти настільки большевик. Дуже, брате, тишуся, що ти належиш до соціалі-стичної партії. Я також такого духа, як і ти. Знаю дуже добре, що який-ношій політики не були наділялися на "справедливу" Антанту, але злучили-ся були на весні 1919 року з черво-ними, то хто знає, чи політична карта Європи не була-б змінилася і від Кавказу аж по Сибір, лиш один був би народ, а його-ж аланським народ. А так що? Наділялися на Антанту, а та їм показала спину. А є навіть такі, що ще й тепер вірять. А пресид Со-вітська Росія писала до наших Гали-чан осьими словами:

"Вам не остаеться нічого іншого, лиш або загинути, або злучитися з нами і жити". І як би ми тоді були злучи-лися з нею? то хто знає, чи нині в ці-лій Європі не були би соціалістичні держави. Але світа віра і страх пе-ред Антантою перемогли. І замість злучитися з Світами, що було би в інтересі нашого робочого народу, пішли війною на Світи, щоб при-тримувати давній, буржуазний лад. Опам'ятайся, що приходиш до стра-ти. Таке і наше. То, Іване, що ти пи-сиш, щоб я йшов на Радянську У-країну, я давно думав зробити. Я тут не маю що робити. Послухай:

Як я злам матору, то мушу йти на рік до польського війська. Як би я йшов на польський університет, то дівав би звільнення від війська. Але я на польський університет не піду ніколи, хоч би я і не мав його кінчи-ти. Бо то значило би, що я признаю польську владу в Східній Галичині законною. А дальше — сидіти в од-ній лавці з моїми найбільшими воро-гами є неможливо. Тому лишеться для мене дві дороги: або утікати на Радянську Україну, або йхати до Канади. До Канади буде трудніше по-їхати, бо треба паперів і грошей. А ще до того не знаю, чи я зможу на це зватися в Канаді. Як ні, то лишеться для мене лишень і більше приман-чина дорога — на Україну. А я то-бі скажу, що це моя мрія від дити-ничих літ діватися на степи україн-ські. На ті степи, що їх наші батьки сполокали кровю в обороні свободи і прав свого народу. Так і чую мов би мене якась чарина сила тягне там, де золотавий Київ розсіяна на тора-х, де могила нашого батька неза-бутнього кобзаря Тараса Шевченка. Він, пресид, був найблагородніш-шим і найблагороднішим представ-ником робочого народу. Сам тер-пів від буржуї і опікував долю без-таланних своїх братів. Чи-ж може чого другого бажати кожний украї-нець, як дістатися там, де, як співа-ється у народній пісні, "Мир хреще-ний, край веселий". А до того, Іване, там є тепер аж 5 університетів, де можна учитися, а потім працювати для робочого народу. Там україн-ська іде на широкую скаку. Україн-ці!

Оттава, Онт.

Дня 16. марта відбулось в Оттаві масове протестанційне віче українських робітників проти польського терору в Галичині і на Волині в румунського фермерства в Канаді перед працю-ючими цілого світа. Резолюцію в англій-ській мові висладо до Торонто до П. К.Р.П.К., а в українській висламо до "Укр. Роб. Вістей".

І. Скрипничук, секр.

НОВІ ПРИДБАВАННЯ ДЛЯ "УКР. РОБ. ВІСТЕЙ".

Понизше подімо імена тих товаришів, що зрозуміли наш заклик в останніх числах "У.Р.В." і почали придбувати для своєї газети нових передплатників.

К. Гуатів в Вінніпегу, Ман. придбав одного цілорічного передплатника.

М. Андришук в Нордер, Алта. придбав одного цілорічного передплатника.

М. Ладан в Вінніпегу, Ман. придбав одного піврічного передплатника.

А. Будник в Едмонтоні, Алта. придбав одного піврічного передплатника.

Д. Касин в Кімберлей, Б. К. придбав одного піврічного передплатника.

Г. Тригун в Оксбурі, Ман. при-дбав трох кварталних передплатників.

Г. Андришук в Едмонтоні, Алта. придбав одного цілорічного і двох кварталних передплатників.

М. Соддан в Леннок, Алта. придбав одного піврічного передплатника.

Д. Іванск в Гиллест, Алта. придбав п'ять цілорічних передплатників.

Левкі товариші збирають стару передплату (відновлення), за що також ширі їм дякуємо, але в газеті подімо тільки імена нових передплатників.

Ваша газета, Товариші, ширі Вам дякує за Ваш труд і налієся, що Ви й надалі продовжувате-те початі діло.

Товариші! Хто слідуєчий?

Чи Ви вже замовили собі пер-шомайське-велике число "Ро-бітничі"? Як ні, то зробіть не-зараз а ніколи не покладете. Число багато літнорозове, на гарному папері. Ця свого по-двійного числа 15 центів.

Як купите, то навчитесь ба-гато, бо там є наукові статті і про людське тіло і про планету, що зближається до нашої землі і маса-масена цікавого.

КАРПАТСЬКА НІЧ.

(Оповідання із збірки "Кровавий бог".)

(Продовження.)

В нічній темряві поділася безконечна лайка і насмішки. А вітер ставав слабшим, як-би і він змучений цілоденною працею йшов на спочинок.

Вулюк Матвію! — крикнув молодий стрі-лець. — А ви що так розбалакалися? Чи не з ра-дості, що йдемо на відпочинок?

Шавала висунув з своїх кістястих плечей голову і повернувся в бік стрільця.

— Не смійся сину з старого, бо це гріх. Ду-маю про тата, про маму...

І він далі сунувся похилений, мовчазний, за-горнений в нікому невідомі думки. А стрілець підібг вперед і напастував когось іншого.

Гурток ополченців підпиралося пальцями, йшов боком доріжки і чути було, як тяжко від-діхали старі груди.

— Война, казали, скінчиться на першому. Пан біг знає, на якого першого... — говорив один.

— Відай на того, як нас не буде — зітхнув другий.

— А знаєте, що я вам скажу? — озвався хрипливий голос з гурту. — Война ця ніколи не скінчиться. А не скінчиться через оцих Укра-їнців... Бо то так: нас поставлять в лінію, а отих Українців пішляють вперед дронити Москаля.

Вони, що-ж, молоді хлопці, роздрочать неспри-ятеля, самі втечуть, а ми мусимо битися...

"Українцями" звали старі ополченці моло-дих галицьких стрільців, що добровільно піш-ли на війну. Кожний доброволець в ополчен-

ців був "Українцем", без огляду якої він народ-ности.

— Та то правда — відповів хтось. — Бо аби-то лиш в нас були ті Українці, то ще пів біди. Але-ж Німечь має своїх, Москаль своїх, Фран-цуз своїх — і всі вони б'ються. Та хіба через них скінчиться війна?

— Видите, це є так — почав поважно пояс-нювати передній. — Наш найсильніший пан цісар найстарший від всіх монархів. І як починала-ся війна, то всі монархи питались нашого, чи дозволяє на війну. А що дуже багато народу наплотилося, тісно всім стало, то наш пан цісар сказав: "Бийтеся!" І б'ються. Але відій тепер перестануть, бо наш монарх видить, що наро-ду впала сила сидіти, то і каже іншим мо-нархам: "гов!" і війна скінчиться. Наш найсильніший пан найстарший від всіх і всі його б'ють-ся та слухають...

— Та де ота, до дідьчої мамі церква, щоб вона згоріла! — кричав залісно молодий голос в пітьмі.

— А дивіться, як гнівить, бога! І хіба бог може бути милосердний? Через отаких і ми терпимо...

— Змилуйся мати божа...

— Паскудний настав світ... Прости ім госпо-ди, бо не знають, що чинять...

...Ой там, ой там на горбочку, Сидить дідко в черепочку...

Господи помилу-у-йай!

— Мой, а не гнівлю божа, як хочеш жити! — крикнув хтось з ополченців.

Але у відповідь йому почувся сороміщка-буйна пісня, що виривалася з молодих-змучених грудей десь вперед і паювала на все, бивалася безнадійністю, сціпеніями молячих душ.

Увійшли в бугає село. На білому снігу вид-ніють здовж доріжки над потоком тільки чо-рні згарища, як замерзлі, застигли вояки на побо-

євищі. До недавня жили тут люди, а зараз — одна сума пустиня. Ще сумніше та страшніше в цій пустині, як в боєвій лінії. Бо в вогні лю-ди гинуть нечаяно. Прийдуть в дикі ліси, в пус-ті полонини і вмирають. А тут ціло довгі де-сятіліття життя і нараз — вмерло. Як-би не оті понурі згарища, то й не догадалися б ніхто, що ще перед місяцем було в цій ярзії село, бі-гали діти, ходили мовчазні-білі жінки. Та ще, ніби на сміх, кровавий бог залишив серед цієї руїни — церкву. Чи й тут руководилися діти цього бога заплюгаваним християнським гріхом? Не боялися нищити кілякост бідних хатин, пускати з димом останній добробут нещасного бойка, руйнувати життя сотням невин-них жінок, дітей і чоловіків, що пішли в поне-вірку та на певну смерть від тифу й холери по брудних-нуждених бараках, — а залишати церк-ву, нім-бездушну дерев'яну будівлю — неваж-ке оправдання себе перед тим дивним богом в небесних висотах? Безпомічній той бог, яко-му моляться обі воюючі армії і кожна просить на своїй мові побити противника і кожна само-пелено виписала на своїх прапорах "З нами Бог".

І всетакі немає пощади ні для одних, ні дру-гих. По давній привичці моляться, визнають ізза далеких хмар порятунку, але замість нього сплиється градом смертоносний-шрапнельний вогонь.

Зачорніла перед ними церква-сирота. Тяж-ке зітхання виривалося з старих грудей ополче-нців. Підходили довгою-неформеною-масою.

— Слава тобі господи — шептали.

Деякі хрестилися, інші мовчали або пере-кидалися короткими словами про спокійну-май-бутню ніч.

Під церквою стояло декілька полевих ку-рьонь, що з невеличких коминів викидали густі іскри. Біля них снувалися темні постаті кухарів,

а з боку чорніла збита з розвалин бойківських хат стайня для коней. Кілька підвод з високи-ми будами виглядали, гей-би покулесні постаті.

В цій країні спустошення кожний куш, кожне дерево пригадували собою страхіття війни.

Людська думка закам'яніла у воєнному боже-віллію і працювала в одному напрямку.

Б